

זהר הקדוש עם ביאור הכתר והכבוד

פרשת חקת • כוח פעולת איש ישראל

ללויים, ונחל לכהנים. ומבאר שיצא המים מן הבאר אל הנחלים, כי **ונביע** - ונביעת מקור מי הבאר **אתמלי ונפיק לכל סטרין** - התמלאה ויצאה לכל הרוחות מזרח מערב צפון ודרום, אשר שם היו השלשה עשר נחלים.

לאחר שביאר רבי שמעון את הפסוק, 'ומשם בארה הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה

אסוף את העם ואתנה להם מים, מבאר את הפסוקים שלאחריו 'אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, באר חפרוה שרים פרוה נדיבי העם במחוקק במשענתם וממדבר מתנה'.

ומוסיף, **ונדין** - ואז במה שכתוב בפסוק שלאחריו (במדבר כא ז) 'אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה, הווי ישראל בשעתא דשארן ובעיני מייא - היו בני ישראל בשעת חנייתם במדבר ונצרכו למים, ולכן קיימין עליה וזמרי שירתא - היו עומדים אצל הבאר ואמרו שירה כדי לעוררה שתעלה מים. ושואל, **ומה אמרי** - ומה היו אומרים בשירתם. ומשיב, 'עלי באר ענו לה, ומשמעו, שאמרו לבאר' **סלקי מימיה** - 'העלי את המים שלך ממקור הנביעה, ויתמלאו השלושה עשר נחלים, כדי לאנפקא מיין לכלא - להוציא מים לכל שבטי ישראל בפעם אחת, ולאשתקאה מנה - ולהשקות ממך גם את הבהמות. וכן היו גם אמרי תושבחתא דהאי באר - אומרים את שירת הבאר, דהיינו 'באר חפרוה שרים פרוה נדיבי העם במחוקק במשענתם וממדבר מתנה' וגו'. ומבאר רבי שמעון, אף על פי שהבאר לא חפרוה שרים, מכל מקום **מלה קשוט הווי אמרי** - דבר אמת בסודם של דברים היו אומרים, שהיו משבחים לבחינת יחוד תפארת ומלכות הרמוז בתבת 'באר'. ומסיים, **וכן הוא** ביאורו באמת.

לאחר שביאר רבי שמעון שעל ידי השירה התעוררה הבאר להוציא מים, מבאר שכל אחד על ידי מעשיו או דיבורו או שאר העניינים יכול לעורר דברים מלמעלה, ובתנאי שיעשה אותם כתיקונם.

מהכא אוליפנא (נ"א תא חזי) - מכאן שאמרנו שעל ידי השירה התעוררה הבאר להוציא מים לכל בני ישראל, למדנו **כל מאן דבעי לאתערא מילין דלעילא** - שכל מי שרוצה לעורר דברים של מעלה, **בין בעובדא** - בין על ידי מעשה, או **בין במלה** - על ידי דיבור, אזי

אי ההוא עובדא או ההוא מלה - אם אותו המעשה או אותו הדבור, **לא אתעביד פדקא יאות** - אינו נעשה כראוי, וחסר מתנאי המעשה או הדיבור, **לא אתער מדי** - אינו מעורר שום דבר על ידי מעשיו או דיבורו למעלה. ומביא ראיה, שהרי **כל בני עלמא אזלו לבי פנישתא לאתערא מלה דלעילא** - כל בני העולם הולכים לבית הנכנסת כדי לעורר דברים של מעלה על ידי תפילתם, אבל בפועל רק **זעירין אינון דידעין לאתערא** - מעטים הם שיוודעים לעורר רחמים ושפע מלמעלה. והטעם, **וקודשא בריה הוא קריב לכלא דידעי למקרי ליה ולאתערא מלה פדקא יאות** - והרי הקדוש ברוך הוא קרוב לכל מי שיוודע לקרוא אליו, ולעורר דברים של מעלה כראוי, **אבל אי לא ידעי למקרי ליה** - אבל אם אינם יודעים לקרוא אליו כראוי, הרי גם כן **לאו איהו קריב** - אינו קרוב הקדוש ברוך הוא אליהם להיענות אל תפילתם. ומביא ראיה, **דכתבי** - שהרי כתוב (תהלים קמה יח) **קרוב**

במאמר לפנינו רבי שמעון מבאר שהקב"ה נצח ביהיה תמיד יחוד תפארת ומלכות, ולכן בני ישראל ע"י שירתם על הבאר גרמו לייחודם. ומבאר עוד שהבאר הוציאה "ג נחלי מים אל השבטים. ומבאר עוד, שאם רוצים לעורר שפע עליון מלמעלה, ע"י מצוה במעשה או בדיבור, צריכים לעשותם כראוי. ומבאר את ההבדל בין העושה הכנה לתפילה ומתפלל בפשטות, שממשיך השפעה מועטת, לבין העושה בסודם של דברים, שמשפיע שפע לכל הספירות העליונות והעלמות התחתונים.

'ומשם בארה הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסוף את העם ואתנה להם מים' (במדבר כא ז). שאל רבי שמעון, הרי מה שכתוב 'הוא הבאר' עם ו', משמעותו לשון זכר, ואם כן למה 'הוא הבאר' עם ו' קרינו - קוראים, שמשמעותו לשון נקבה. ועוד קשה, **מאי שנהא בקדמיתא** - מה שונה בתחילת הפסוק שכתוב 'ומשם בארה', שהוא לשון נקבה, **והשתא** - ועכשיו כתוב 'באר', שהוא לשון זכר.

רבי שמעון מתרץ את הדקדוקים בפסוק 'ומשם בארה הוא הבאר'.

ומתרץ, **אלא בקדמיתא** - בתחילת הפסוק שכתוב 'בארה', שהוא לשון נקבה, היינו משום שהיתה **נוקבא בלחודהא** - הנקבה שהיא המלכות לבדה ללא ייחוד עם תפארת שהוא הזכר, ולכן הוסיף לתיבת באר אות ה' הרומז על מלכות. **והשתא דקאמר** - ועכשיו שאמר 'הוא', וקוראים 'היא', משמעו על **כללא דדבר ונוקבא** - התכללות של זכר עם הנקבה, דהיינו שהתייחדו תפארת עם מלכות, ולכן כתוב 'הוא' בלשון זכר ונקרא 'היא' בלשון נקבה, וזהו גם כן הטעם **דאקרי** - שנקרא 'באר', שהוא לשון זכר הרומז על תפארת. והטעם שלא נרמז המלכות, אפילו שבתבת 'הוא' רמז תפארת ומלכות, שהרי **ונבאתר דאשתכח דבר** - במקום שנמצא שם הזכר שהוא תפארת, **אפילו אם יש שם (מאה)**. ובזה מתרץ שתי השאלות, שהואיל שהתייחדו עתה תפארת ומלכות, כתב 'הוא' הרומז על תפארת, וקוראים 'היא' לרמז שנכללת בו המלכות. ומטעם זה קודם הייחוד כתוב 'בארה', הרומז על מלכות לבדה, אבל עתה כתוב 'באר', שגם המלכות נכללת בתפארת.

רבי שמעון מבאר המשך הפסוק 'אשר אמר יהוה למשה' ומבאר רבי שמעון את המשך הפסוק 'הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסוף את העם'. הטעם שכתוב שם 'הווי' הרומז על תפארת, בגין דהאי 'באר' - כיון שהבאר הזה, שהוא יחוד תפארת ומלכות, **לא אעדי (באר) מנייהו** - לא סר מבני ישראל. ולכן בשעה שמתה מרים והסתלקה השכינה מירשאל, 'אמר יהוה' - שהוא התפארת 'למשה אסוף את העם', שתחזור השכינה לשרות על בני ישראל בזכות משה, ויתקיים בחינת 'באר' שהוא יחוד תפארת ומלכות.

ועתה מבאר רבי שמעון המשך הפסוק 'אסוף את העם ואתנה להם מים'. ושואל רבי שמעון, **ואי תימא** - ואם תאמר, הרי **יכלין לשאבא מניה פלא** - איך יכלו בני ישראל לשאוב מן הבאר בפעם אחת, וכמו שנאמר בהמשך הפסוק 'אסוף את העם ואתנה להם מים'. ומשיב, **אלא, איהו נפיק לתליסר נחלין** - הבאר יצא אל שלשה עשר נחלים, עשרה נחלים לכל השבטים, ונחל

משום שהיה שעת נסיון. ומביא ראיה, **הַדָּא הוּא דְכַתִּיב** - זהו שכתוב (שם פסוק לו) **'וְאַתָּה הַסְבוֹת אֶת לִבְךָ אַחֲרֵינִי'**, ומשמעו, שהקדוש ברוך הוא היסב את לב נביאי הבעל שלא יזכרו את סדר הדברים איך להשביע את הבעל שידליק אש.

יהו"ה לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּ בְּאֵמַת' וְגו'. ומבאר, **מאי** - מהו שכתוב **'בְּאֵמַת'**, היינו אנשים **דִּדְעֵי לְאַתְעָרָא מִלָּה דְקִשׁוּט פְּדָקָא יְאוּת** - שיודעים לעורר דברי אמת כראוי. ומסיים, **וְכֵן הוּא בְּכֹלָא** - בכל ענייני העולם, שאם רוצה לפעול על ידם איזה פעולה צריך לעשותם כראוי, וכמו שמבאר להלן.

ומסיים רבי שמעון את דבריו.

זְכָאִין אֵינּוּן צְדִיקָיָא - אשריהם הצדיקים **דִּדְעֵי לְמַקְרִי לְמַאֲרִיהוֹן פְּדָקָא יְאוּת** - שיודעים לקרוא לבוראם כראוי.

לאחר שאמר רבי שמעון שצריך לדעת איך לקרוא אל ה', מבאר הסדר האמיתי לקרוא את ה'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵכָא בְּעֵינָא לְגַלְיָה מִלָּה - כאן אני רוצה לגלות דבר סוד. **תָּא חַזִּי** - בוא וראה, **כָּל מַאן דְּיַדְעַ לְסַדְרָא עוֹבְדָא פְּדָקָא יְאוּת** - כל מי שיודע איך לסדר את מעשיו קודם התפילה כראוי, **וְלִסְדְרָא מַלְיִן פְּדָקָא יְאוּת** - ולסדר את דבריו בשעת התפילה כראוי, **הָא וְדָאֵי מִתְעָרִי** - הוא ודאי מעורר שפע עליון **לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** - להקדוש ברוך הוא, **דְּהֵינּוּ בִּינָה, לְאִמְשָׁכָא מִלְיִן עֲלָאִין דְּמִתְכַּשְׁרֵן** - להמשיכם על ידי דברים עליונים, דהיינו תפארת ומלכות. מפני שכך הסדר מסודר (ס"א ואי לא, לא אתכשר לגבייהו). **וְלֹא אֲכַשֵׁר לְגַבְיֵיהוּ** - ואם אינו מסדר מעשיו לפני התפילה ודבריו בשעת התפילה, אינו מוכשר להשפיע השפע מלמעלה.

ומבאר רבי שמעון שאם עושה אותם כמצוות אנשים מלומדה ממשיך רק שפע מועט.

אִי הָכִי - אם הוא כן, שאם מסדר מעשיו לפני התפילה, ומסדר דבריו בשעת התפילה ממשיך שפע מלמעלה, קשה, הלא **כָּל עֲלָמָא יְדַעֵי לְסַדְרָא עוֹבְדָא וְלִסְדְרָא מַלְיִן** - כל העולם יודעים לסדר מעשיהם לפני התפילה, ולסדר את דיבורי התפילה כפי שתקינו אנשי כנסת הגדולה, ואם כן **מאי חֲשִׁיבּוּ דְלֵהוֹן דְּצְדִיקָיָא** - מהו חשיבתם של הצדיקים, **דִּדְעֵי עֲקָרָא דְּמִלָּה וְעוֹבְדָא** - שיודעים את עיקר הדיבור והמעשה על פי סודם של דברים, **יְדַעֵי לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא** - וגם יודעים לכוון בסוד העניין את ליבם ורצונם, **יְתִיר מַאֲלִין אַחֲרֵינִי דְלָא יְדַעֵי** - יותר משאר בני אדם שאינם יודעים **כָּל כֶּף** לכוון העניין בפנימיות אלא בפשטות. ומשיב, **אֵלָא חֲחִילוּק הוּא שְׂאֲלִין דְלָא יְדַעֵי עֲקָרָא דְּעוֹבְדָא פּוֹלֵי הָא** - אותם שאינם יודעים את עיקר מעשה המצוה כל כך בסודם של דברים, **אֵלָא יודעים** שכך הוא **סְדוּרָא בְּעֲלָמָא, וְלֹא יְתִיר** - הסדר בעלמא, שצריכים לסדר הדברים לפני התפילה, ולסדר הדיבור בשעת התפילה, ולא יותר, **מִשְׁכִּין עֲלֵייהוּ מְשִׁיכוּ דְכֵתֵר כְּתוּפֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** - הם מושכים עליהם שפע מאחורי כתפיו של הקדוש ברוך הוא כביכול, דהיינו שפע מועט, **דְלָא טַס בְּאִוּרָא** - שאינו פורח מעשיהם באוויר להשפיע למעלה. ומוסיף, ועם כל זה אינם צריכים להימנע ממעשיהם, **דְשִׁגְיָחוּ** - משום שהשגחת הקדוש ברוך הוא בעולם **אֲקָרִי** - נקרא, כלומר, שהשפע המועט הבא אל אותם העושים בפשטות, מושפע על דרך ההנהגה שהנהיג הקדוש ברוך הוא בעולם.

יהו"ה לְכָל קוֹרְאָיו וְגו'. **מאי בְּאֵמַת'**. **דִּדְעֵי לְאַתְעָרָא מִלָּה דְקִשׁוּט פְּדָקָא יְאוּת, וְכֵן בְּכֹלָא.** **אִנְתָּה הֵכָא, הוּוּ אֲמַרֵי יִשְׂרָאֵל הֵנִי מַלְיִן, מַלְיִן דְקִשׁוּט, בְּנִין לְאַתְעָרָא לְהָא בִּירָא, וְלֹאֲשָׁקָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד דְאֲמַרֵי הֵנִי מַלִּי לֹא אֲתַעַר.**

וְכֵן אֲפִילוּ בְּאֵינּוּן חֲרָשֵׁי עֲלָמָא, דְמִשְׁתַּמְשִׁי בְּזִינִין בִּישִׁין, עַד דְעַבְדֵי עוֹבְדֵי דְקִשׁוּט לְנַבְיִיהוּ, אִי לֹא אֲמַרוּ מַלִּי דְקִשׁוּט, בְּנִין לְאִמְשָׁכָא לֹון בְּהֵנִי גְוֹנֵי דְבַעֲיִין, לֹא מִתְעָרִין לְנַבְיִיהוּ, וְאֲפִילוּ דְצוּחֵי כָּל יוֹמָא בְּמַלְיִן אַחֲרֵינִי, אוּ בְּעוֹבְדָא אַחֲרָא, לֹא מִשְׁכִּין לֹון לְנַבְיִיהוּ לְעֲלָמִין, וְלֹא מִתְעָרִין לְקַבְלֵיהוּ.

תָּא חַזִּי, בְּתִיב (מלכים א' יח כו), 'וַיִּקְרָאוּ בְשֵׁם הַבַּעַל' וְגו'. מאי מַעֲמָא. חד דְלָאו רְשׁוּ בְּהָהוּא בַּעַל בְּהָא. וְעוֹד, דְמַלְיִן לֹא מִתְכַּשְׁרֵן בִּינְיֵיהוּ, וְאֲנָשֵׁי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַהֵן. **הַדָּא הוּא דְכַתִּיב (שם פסוק לו) 'וְאַתָּה הַסְבוֹת אֶת לִבְךָ אַחֲרֵינִי'**. **זְכָאִין אֵינּוּן צְדִיקָיָא, דִּדְעֵי לְמַקְרִי לְמַאֲרִיהוֹן פְּדָקָא יְאוּת.**

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵכָא בְּעֵינָא לְגַלְיָה מִלָּה. תָּא חַזִּי, כָּל מַאן דְּיַדְעַ לְסַדְרָא עוֹבְדָא פְּדָקָא יְאוּת, וְלִסְדְרָא מַלְיִן פְּדָקָא יְאוּת, הָא וְדָאֵי מִתְעָרִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְאִמְשָׁכָא מַלְיִן עֲלָאִין דְּמִתְכַּשְׁרֵן (ס"א ואי לא, לא אתכשר לגבייהו). וְלֹא אֲכַשֵׁר לְנַבְיֵיהוּ.

אִי הָכִי, כָּל עֲלָמָא יְדַעֵי לְסַדְרָא עוֹבְדָא וְלִסְדְרָא מַלְיִן, מאי חֲשִׁיבּוּ דְלֵהוֹן דְּצְדִיקָיָא, דִּדְעֵי עֲקָרָא דְּמִלָּה וְעוֹבְדָא, וְיְדַעֵי לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא, יְתִיר מַאֲלִין אַחֲרֵינִי, דְלָא יְדַעֵי כָּל כֶּף. אֵלָא אֵלִין דְלָא יְדַעֵי עֲקָרָא דְּעוֹבְדָא פּוֹלֵי הָא, אֵלָא סְדוּרָא בְּעֲלָמָא, וְלֹא יְתִיר, מִשְׁכִּין עֲלֵייהוּ מְשִׁיכוּ דְכֵתֵר כְּתוּפֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְלָא טַס בְּאִוּרָא, דְשִׁגְיָחוּ אֲקָרִי.

ומביא רבי שמעון ראיה מנביאי הבעל. **תָּא חַזִּי** - בוא וראה, מנביאי הבעל **בְּתִיב** - כתוב (מלכים א' יח כו) **'וַיִּקְרָאוּ בְשֵׁם הַבַּעַל** מהבקר ועד הצִּהְרִים לאמר הבעל עֲנֵנו וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וְיִפְסְחוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עִשָׂה' וְגו'. ושואל, **מאי טַעֲמָא** - מה הטעם שלא נענו על ידי הבעל, והלאו היו יכולים לפעול להדלקת האש בכוחות הכישוף. ומשיב, **חַד** - תירוץ אחד, **דְלָאו רְשׁוּ בְּהוּא** - שלא היה רשות באותו זמן לאותו עבודה זרה **בַּעַל, בְּהָא** - בדבר הזה, שיריד אש מן השמים. **וְעוֹד** תירוץ, **דְמַלְיִן לֹא מִתְכַּשְׁרֵן בִּינְיֵיהוּ** - שהדברים לא היו מסודרים כראוי ביניהם, והטעם, שהרי **וְאֲנָשֵׁי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַהֵן** - השכיח הקדוש ברוך הוא מהם איך משיביעים את הכישוף,

וחוזר רבי שמעון בביאור אמירת השירה על הבאר.

אוּף הֵכָא - כמו כן היה כאן בבאר, **הוּוּ אֲמַרֵי יִשְׂרָאֵל הֵנִי מַלְיִן** - היו אומרים בני ישראל את אלו דברי השירה, שהם **מַלְיִן דְקִשׁוּט** - דברי אמת בסודם של דברים [וכדלעיל], **בְּנִין לְאַתְעָרָא לְהָא בִּירָא** - כדי לעורר על ידי זה את הבאר הזאת, שתתמלא נביעתה על גדותיה **וְלֹאֲשָׁקָא לֹון** - ולהשקות להם **לְיִשְׂרָאֵל**, על ידי השלושה עשר נחלים. ומסיים, **וְעַד דְאֲמַרֵי הֵנִי מַלִּי לֹא אֲתַעַר** - ועד שלא אמרו דברי שירה אלו, לא התעוררה הבאר ליתן מים לבני ישראל.

לאחר שאמר רבי שמעון, שעל ידי פעולה ראויה מעורר דברים עליונים, מבאר כן גם בענייני העולם.

וְכֵן הוּא אֲפִילוּ בְּאֵינּוּן - באותם חֲרָשֵׁי **עֲלָמָא** - מכשפי העולם, שאינם בכלל עשיית מעשה או דיבור לשם שמים, **דְּמִשְׁתַּמְשִׁי בְּזִינִין בִּישִׁין** - שמתשתמים במינים רעים שהם כוחות הטומאה עבור הכישוף שלהם, גם הם אינם יכולים לעורר כשפיהם על ידי מעשה, **עַד דְעַבְדֵי עוֹבְדֵי דְקִשׁוּט לְנַבְיֵיהוּ** - עד שלא יעשו את מעשיהם באמת לפי הצורך למעשיהם, וגם אינם יכולים לעורר כשפיהם על ידי דיבור, **אִי לֹא אֲמַרוּ מַלִּי דְקִשׁוּט** - אם לא יאמרו את דברי האמת לפי הצורך למעשיהם. והטעם, **בְּנִין לְאִמְשָׁכָא לֹון בְּהֵנִי גְוֹנֵי דְבַעֲיִין** - כדי להמשיך עליהם את כשפיהם באותו אופן שרוצים, **לֹא מִתְעָרִין לְנַבְיֵיהוּ** - אינם מתעוררים עליהם כוחות הטומאה אם אין בו דבר אמת, **וְאֲפִילוּ דְצוּחֵי כָּל יוֹמָא בְּמַלְיִן אַחֲרֵינִי, אוּ בְּעוֹבְדָא אַחֲרָא** - ואפילו שיצעקו כל יום בדברים אחרים, או שיעשו מעשים אחרים שאינם באמת, **לֹא מִשְׁכִּין לֹון לְנַבְיֵיהוּ לְעֲלָמִין** - אינם ממשיכים עליהם את כשפיהם לעולם, **וְלֹא מִתְעָרִין לְקַבְלֵיהוּ** - ואין מתעוררים כוחות הטומאה כנגדם מלמעלה, עד שיעשו אותם באמת.

ומביא רבי שמעון ראיה מנביאי הבעל.

תָּא חַזִּי - בוא וראה, מנביאי הבעל **בְּתִיב** - כתוב (מלכים א' יח כו) **'וַיִּקְרָאוּ בְשֵׁם הַבַּעַל** מהבקר ועד הצִּהְרִים לאמר הבעל עֲנֵנו וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה וְיִפְסְחוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עִשָׂה' וְגו'. ושואל, **מאי טַעֲמָא** - מה הטעם שלא נענו על ידי הבעל, והלאו היו יכולים לפעול להדלקת האש בכוחות הכישוף. ומשיב, **חַד** - תירוץ אחד, **דְלָאו רְשׁוּ בְּהוּא** - שלא היה רשות באותו זמן לאותו עבודה זרה **בַּעַל, בְּהָא** - בדבר הזה, שיריד אש מן השמים. **וְעוֹד** תירוץ, **דְמַלְיִן לֹא מִתְכַּשְׁרֵן בִּינְיֵיהוּ** - שהדברים לא היו מסודרים כראוי ביניהם, והטעם, שהרי **וְאֲנָשֵׁי לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנַהֵן** - השכיח הקדוש ברוך הוא מהם איך משיביעים את הכישוף,

נפשי צמאה לדעת

כל רז סודך

ורבו אור ושמחה
אלהינו רבי אהרן

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הנתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

44-20-8806-0176 אירופה (718) 437-0054 ארה"ב
להשגת חתימות הספרים המובחרות

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66